نامه به سردبیر

شبیه سازها: راهکاری برای آموزش بالینی دانشجویان در دوره پاندمی کروناویروس

اکرم ثناگو، فرشته عراقیان مجرد*، لیلا جویباری

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ شهریور ۱۳۹۹؛ ۲۰(۱۷): ۱۴۵ و ۱۴۶

مقدمه

آموزش پرستاری مبتنی بر شبیه‌سازی یک رویکرد پداگوژی است که مورد توجه روزافزون است(۱). شبیه‌سازی به عنوان یک روش تدریس، عبارت از فعالیت‌هایی است که یک محیط واقعی بالینی را تقلید می‌کند و برای نشان دادن فرآیندها، تصمیم‌گیری و تفکر انتقادی به وسیله روش‌هایی مانند ایفای نقش و استفاده از وسایلی مانند فیلم‌های آموزشی و مانکن‌ها، تنظیم سناریو، مطالعه موردی طراحی شده است(۲). شبیه‌سازی تقلید کردن یا شبیه‌سازی کردن یک نظام واقعی است، به طوری که ما بتوانیم آن را جستجو کنیم، تجربیاتی را در آن انجام دهیم و قبل از اجرا کردن، آن را در جهان واقعی درک کنیم(۳). در این روش، مسأله‌ای فرضی، مشابه واقعیت‌های زندگی، برای دانشجو مطرح شده و سپس از آنها خواسته می‌شود تا با رعایت اصول و قواعد آموزشی، آن موقعیت را تجربه کنند و مسأله را حل نمایند. از این روش در برخی دروس نظری، درس بررسی وضعیت سلامت و به خصوص برای دروس عملی پرستاری استفاده شده است(٤). در پاندمی کرونا ویروس جدید، کشورهای زیادی در جهان از جمله ایران متاثر شده اند. در حال حاضر این پاندمی سبب توقف آموزش‌های بالینی کارآموزان پرستاری شد و از این رو دانشکده‌ها به روش‌های جایگزین برای آموزش دانشجویان مانند تله نرسینگ (Tele Nursing)و شبیه‌سازی روی آورده‌اند، اگرچه هیچ جایگزینی برای تماس چهره به چهره با بیمار وجود ندارد. نتایج یک متا آنالیز نشان داد آموزش با استفاده از شبیه‌سازی از نظر اندازه، اثری از متوسط تا اثر بزرگ داشته است. در ارزیابی عملکرد، مهارت‌های روانی حرکتی پرستاران و دانشجویان سال بالای پرستاری، شبیه‌سازها بسیار موثر بودند و حتی از شیوه‌های سنتی یادگیری کارآمدتر بوده است(۵). نتایج تجربیات دانشجویان پرستاری که در آزمون در محیط آزمایشگاهی شبیه‌سازی شده بالینی شرکت کردند، حاکی از آن بود که آنها احساس کردند در محیطی امن قرار دارند بدون اینکه آسیبی به بیمار برسد(٦).

تجربیات نویسندگان مقاله حاضر در دروس حاکی از نتایج مثبت و رضایت‌بخش از جانب دانشجویان در خصوص استفاده از شبیه‌سازها به صورت سناریو بوده است. در درس اخلاق هر یک از دانشجویان از پرستاران خواستند که یک تجربه اخلاقی یا چالش اخلاقی خود را تعریف کنند، دانشجو این تجربه را به صورت سناریو و پادکست تبدیل و در گروه مجازی

* **نویسنده مسؤول:** فرشته عراقیان مجرد(استادیار)، دانشکده پرستاری و مامایی نسیبه ساری، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
fereshteharaghian@yahoo.com
دکتر اکرم ثناگو (دانشیار)، مرکز تحقیقات پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران. (sanagoo@goums.ac.ir)؛ دکتر لیلا جویباری (دانشیار)، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران. (jouybari@goums.ac.ir)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۹/۴/۲۸، تاریخ پذیرش: ۹۹/۵/۷

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-26]

به اشتراک گذاشتند. در درس مدیریت دانشجویان مامایی از مدیران پرستاری خواستند تا یک چالش مدیریتی در محیط کار را بگویند و سپس به صورت سناریو نوشته و بر اساس آنچه در مدیریت خوانده شد تحلیل، چالش و مشکل مدیریتی آن استخراج و در گروه مجازی ارائه شد. در درس بیماری‌های کودکان، از آنجایی که امکان کارآموزی نبوده است هر یک از دانشجویان در خانواده یا اقوام خود یک بیماری مزمن را پیدا کرده، شرح حال گرفته، سیر بیماری و درمانی را در قالب یک گزارش کاربردی تهیه کردند. در درس پاتولوژی و آزمایشگاه در شرایط عادی، دانشجویان بایستی برای کار عملی به آزمایشگاه می‌رفتند ولی به جای آن از شبیه‌سازی در خانواده استفاده شد. هر یک از دانشجویان هشت برگه آزمایش از اقوام و فامیل جمع آوری کردند و گزارش از بیماری، چرایی آزمایش و درمان آن تهیه و به صورت مجازی ارائه شد.

سازمان جهانی بهداشت هم تاکید دارد که شبیه‌سازی در آموزش پرستاری و مامایی مزایایی برای دانشجویان و برای بیماران فراهم می‌کند و می‌توان از آنها برای آموزش تیم مراقبتی در مورد مداخلات ایمن تر و سریع که مطابق با توصیه‌های بین‌المللی هستند، استفاده کرد و از این طریق کیفیت کلی مراقبت بهبود یابد(۷).

منابع

1. Kim J, Park JH. Shin S. Effectiveness of simulation-based nursing education depending on fidelity: a meta-analysis. BMC Med Educ. 2016; 16: 152.
2. Pazargadi M, Sadeghi R. [Simulation in nursing education]. Education Strategies in Medical Sciences. 2011; 3(4):161-167.[Persian]
3. Hannani S, Arbkhazaie A, Sadati L, Arbkhazaie A.[The Effect of Education based on the Spinal Fusion Surgery Simulation on the Level of Knowledge and Practical skills the 8th Students]. Journal of Nursing Education. 2019; 7(5): 1-14.[Persian]
4. Zaghari tafreshi M, Rasouli M, Sajadi M. [Simulation in nursing education: A review Article]. Iranian Journal of Medical Education. 2013; 12(11):888-894.[Persian]
5. Shin S, Park JH, Kim JH. Effectiveness of patient simulation in nursing education: meta-analysis. Nurse Educ Today. 2015; 35(1): 176-82.
6. Sundler AJ, Pettersson A, Berglund M. Undergraduate nursing students' experiences when examining nursing skills in clinical simulation laboratories with high-fidelity patient simulators: A phenomenological research study. Nurse Educ Today. 2015; 35(12): 1257-1261.
7. The World Health Organisation .Simulation in nursing and midwifery education; 2018. [cited 2020 Jul 29]. available from: https://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/nursing-and-midwifery/publications/2018/simulation-in-nursing-and-midwifery-education-2018

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-26]